

Câu hỏi 2: Nghị định 08 cho phép thanh toán gốc, lãi trái phiếu đến hạn bằng tài sản khác. Vậy người sở hữu trái phiếu cần phải lưu ý những vấn đề gì khi chấp nhận thanh toán gốc, lãi trái phiếu bằng tài sản?

ATA trả lời:

Trước hết, chúng tôi muốn nhấn mạnh rằng: trái phiếu cũng giống như các hợp đồng, giao dịch mà Quý Khách hàng giao kết, thực hiện, đều phải tuân thủ các điều kiện, điều khoản đã thống nhất, xác lập. Mọi sự thay đổi liên quan đến các điều kiện, điều khoản trước đó chỉ có hiệu lực nếu được sự chấp thuận từ hai phía. Do đó, về vấn đề mà Quý Khách hàng hỏi ở trên, chúng tôi xin lưu ý ba vấn đề sau đây:

+ **Thứ nhất:** Nghị định 08 mới chỉ cho phép doanh nghiệp phát hành trái phiếu và chủ sở hữu trái phiếu “có thể đàm phán” để thanh toán gốc, lãi trái phiếu đến hạn bằng tài sản khác. Do đó, người sở hữu trái phiếu cần xác định tâm thế phù hợp để có được địa vị ngang bằng với doanh nghiệp phát hành trong quá trình đàm phán.

+ **Thứ hai:** Việc “đàm phán” để thanh toán gốc, lãi trái phiếu đến hạn bằng tài sản khác phải đảm bảo nguyên tắc tuân thủ quy định của pháp luật dân sự và pháp luật có liên quan và doanh nghiệp phát hành trái phiếu phải chịu trách nhiệm về tình trạng pháp lý của tài sản được sử dụng để thanh toán gốc, lãi trái phiếu. Hiện nay, pháp luật không quy định cụ thể tiêu chí để xem xét và xác định tình trạng pháp lý của tài sản dùng để thanh toán gốc, lãi trái phiếu, nhưng theo ATA Legal Services, tài sản này phải đảm bảo các tiêu chí: (i) Có nguồn gốc hình thành hợp pháp; (ii) là tài sản mà doanh nghiệp phát hành trái phiếu có toàn quyền sở hữu hoặc được quyền định đoạt việc chuyển quyền sở hữu sang cho người sở hữu trái phiếu một cách hợp pháp; (iii) tài sản đang không bị tranh chấp hoặc là tài sản bảo đảm nghĩa vụ của bất kỳ bên thứ ba nào; và (iv) tài sản phải có thể chuyển quyền sở hữu hoàn toàn và hợp pháp sang cho người sở hữu trái phiếu.

Vì vậy, nhà đầu tư khi đàm phán nhận tài sản thay vì tiền lãi hoặc tiền gốc trái phiếu cần yêu cầu tổ chức phát hành cung cấp các hồ sơ, bằng chứng pháp lý thể hiện tài sản đó đáp ứng các tiêu chí nêu trên (thông tin/tài liệu về nguồn gốc tài sản, chủ sở hữu hiện tại của tài sản, quá trình chuyển giao tài sản (nếu có), tình trạng cầm cố, thế chấp của tài sản, v.v.).

+ **Thứ ba:** mặc dù Nghị định 08 quy định doanh nghiệp phát hành phải chịu trách nhiệm về tình trạng pháp lý của tài sản được sử dụng để thanh toán gốc, lãi trái phiếu. Tuy nhiên, Nghị định 08 chưa quy định cụ thể về thời điểm chuyển giao rủi ro pháp lý đối với tài sản dùng để thanh toán tiền gốc, lãi trái phiếu. Liệu doanh nghiệp phát hành có phải chịu trách nhiệm đối với các trường hợp rủi ro pháp lý đối với tài sản phát sinh sau khi người sở hữu trái phiếu đã chấp thuận phương án nhận thanh toán nợ gốc, lãi bằng tài sản không? Theo quan điểm của ATA Legal Services, với quy định hiện tại, có cơ sở để yêu cầu doanh nghiệp phát hành phải chịu trách nhiệm đến cùng đối với các rủi ro đối với tài sản dùng để thanh toán tiền gốc, lãi trái phiếu nếu chứng minh được các rủi ro

pháp lý đó không phải bắt nguồn từ lỗi của người sở hữu trái phiếu hoặc người sở hữu trái phiếu không biết hoặc không thể biết về những rủi ro tiềm ẩn đối với tài sản đó.

Một vấn đề nữa cũng đặt ra là tại Nghị định 08 không đưa ra cơ sở và phương pháp tính tiền lãi, tiền phạt vi phạm, tiền lãi chậm trả đối với doanh nghiệp phát hành trong trường hợp phát sinh rủi ro pháp lý đối với tài sản dùng để trả nợ gốc, lãi trái phiếu. Những vướng mắc này khi chưa có hướng dẫn từ các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền sẽ phụ thuộc hoàn toàn vào quá trình đàm phán với doanh nghiệp phát hành.

Nói tóm lại, để hạn chế rủi ro, chủ sở hữu trái phiếu cần hết sức cẩn trọng trong việc đánh giá tính pháp lý cũng như vấn đề xác định trách nhiệm của doanh nghiệp phát hành đối với tài sản dùng để thanh toán gốc, lãi trái phiếu.